

43. वैषम्यमपि संप्राप्ता गोपायति कुलस्त्रियः । अत्मानमात्मना MBh. 3, 2751. 2914. धर्मम् 1, 6043. Daśak. in BENF. Chr. 193, 12. BHATT. 17, 80. 18, 23. med. KĀTJ. Çr. 25, 13, 26. ÇĀṆKH. GRHJ. 2, 18. PĀR. GRHJ. 3, 4. MBh. 3, 1332. Bhāg. P. 7, 8, 14. गोपायित behütet, bewacht AK. 3, 2, 55. H. 1497. — 2) verbergen, verhüllen RĀGA-TAR. 3, 222. Dhūrtas. 83, 3. किं वतः — गोपाय्यते AMAR. 22. — caus. behüten, bewahren: गोपाययेम सुभगे गिरिभ्यः MBh. 3, 10835. — Vgl. 1. गुप् und गोप्य्.

— अभि behüten, bewachen, bewahren ÇAT. Br. 4, 7, 4, 18. 2, 1, 3, 3. तेन नः सर्वतो ऽभिगोपाय 3, 4, 40. सूर्य इदं सर्वमभिगोपायति 6, 2, 8. 4, 3, 4, 22. 13, 8, 4, 9.

— परि behüten: प्रजा धौरसवद्धर्मवित्तमाणाः पर्यगोपायत् Bhāg. P. 5, 2, 1.

गोपायन (von गोपाय्) 1) adj. behütend, bewahrend: गोपानो बहुसाक्ष-
स्त्रैर्वर्लेर्गोपायनैर्वृतः MBh. 6, 3131. — 2) das Behüten, Bewahren, Be-
schützen, Schutz: अततमस्यरिष्टमिलान्नं गोपायनम् ÇĀṆKH. GRHJ. 3, 10.
गोपायनं यः कुरुते जगतः HARIV. 2142.

गोपायितरू (wie eben) m. Behüter, Beschützer MBh. 12, 2726.

गोपाल (गो + पाल) VS. ÇAT. Br. गोपाल P. 6, 2, 78. 1) m. a) Kūhhirt
AK. 2, 9, 57. TRIK. 3, 3, 390. H. 889. an. 3, 644. MED. I. 86. VS. 30, 11.
ÇAT. Br. 4, 1, 3, 4. M. 4, 253. JĀGṆ. 1, 166. MBh. 3, 14700. 4, 175. HARIV.
4080. Suçr. 1, 136, 3. ग्रामकामं च गोपालम् PĀṆĀT. III, 72. Bhāg. P. 9,
2, 3. Am Ende eines adj. comp. f. घाः अगोपाला यथा गावः R. 2, 67, 25.
— b) der Herr der Erde, König TRIK. H. an. MED. Kūhhirt und König
zugleich: गोपालेन प्रजायेनोर्वित्तुग्धं शनैः शनैः । पालनात्पोषणाद्वाक्यम्
PĀṆĀT. I, 249. — c) der Kūhhirt κατ' ἐξοχήν, Kṛṣṇa MBh. 3, 15530. गो-
पालपूजापद्धति Verz. d. B. H. No. 1321. — d) ein Bein. Çiva's H. ç. 42.
MED. — e) N. pr. eines Wesens im Gefolge von Çiva Vajpi zu H. 210.
HARIV. LANGL. I, 312. — f) N. pr. eines Nāga HIOUEN-THSANG I, 99. — g)
N. pr. eines Ministers des Königs Bimbisāra SCHIEFNER, Lebensb. 252
(22). 268 (38). eines Königs WASSILJEV 54, 80. eines Feldherrn (und
Brahmanen nach dem Sch.) des Königs Kirtivarman PRAB. 2, 8, 3, 9.
eines Fürstensohnes (= गोपालक) KATHĀS. 16, 103. गोपालचक्रवर्तिन्
N. pr. eines Scholiasten COLEBR. Misc. Ess. II, 46, 57. गोपालाचार्य Verz.
d. B. H. No. 540. गोपालमिश्र 1321. श्रावसथिक 206. श्रीमद् 736.
1168. — 2) f. 1) a) N. pr. einer der Mütter im Gefolge von Skanda
MBh. 9, 2622. — b) N. pr. einer Tschāṇḍālī BURN. Intr. 377. — c) N.
zweier Pflanzen: α) = गोपालकर्कटी. — β) = गोरुती RĀGĀN. im ÇKDr.

गोपालक (गो + पा^०) 1) m. a) Kūhhirt MBh. 3, 14854. KATHĀS. 18, 29.
30. — b) ein Bein. Kṛṣṇa's KRAMADĪPIK' im ÇKDr. — c) ein Bein.
Çiva's TRIK. 1, 1, 43. — d) N. pr. eines Sohnes des Königs Kaṇḍama-
hāsena KATHĀS. 11, 75. 14, 67. 16, 98. — 2) f. गोपालिका a) die Frau
eines Kūhhirten P. 4, 1, 48, VArtt. 1. Vop. 4, 22. MBh. 1, 7980. — b) eine
Art Mistkäfer H. 1208.

गोपालकत (गो^० + कत) m. N. pr. eines Landes und (im pl.) des das-
selbe bewohnenden Volkes MBh. 2, 1077. 6, 364. VP. 192. LIA. 1, 548.

गोपालकर्कटी गो^० + क^०) f. eine Art Gurke (im Hindi: गोपालका-
करी, गुरुभा), = गोपकर्कटिका, गोपाली, लुङ्गचिर्भटा, लुङ्गफला, लुङ्गवार्, वन्या RĀGĀN. im ÇKDr.

गोपालकेशव गो^० + केशव) m. N. einer nach Gopālavarma be-
nannten Statue des Kṛṣṇa RĀGA-TAR. 3, 243.

गोपालतापनीयोपनिषद् (गोपाल-ता^० + उप^०) f. Titel einer den
Kṛṣṇa verherrlichenden Upanishad COLEBR. Misc. Ess. I, 110. Ind.
St. 1, 252. 302.

गोपालदास गो^० + दास) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. No. 945.

गोपालधानीपूलास n. wird im gaṇa राजदत्तादि zu P. 2, 2, 31 unter
den comp. aufgeführt, in welchen die Glieder in umgekehrter Ord-
nung stehen; v. l.: गोपालिधानपूलास.

गोपालपुर (गोपाल + पुर) n. N. pr. einer nach Gopālavarma be-
nannten Stadt RĀGA-TAR. 3, 243.

गोपालमठ (गोपाल + मठ) m. N. eines nach Gopālavarma benann-
ten Collegiums RĀGA-TAR. 3, 243.

गोपालयोगिन् गो^० + योग^०) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. No.
344. Ind. St. 1, 469.

गोपालव गोपालक?) m. pl. N. pr. eines Kriegerstammes: गोपालवाः
शालङ्कायनाः (राजान्याः) P. 5, 3, 114, Sch.

गोपालवर्मन् गो^० + व^०) m. N. pr. eines Königs von Kaçmīra RĀ-
GA-TAR. 3, 181. 227. 239. fgg.

गोपालि m. ein Beinamen Çiva's MBh. 13, 1228. N. pr. eines Mannes
PRAVĀRĀDHJ. in Verz. d. B. H. 58, 2. — Vgl. गोपाल.

गोपालिधानपूलास s. गोपालधानीपूलास.

गोपावत् (von गोपा) adj. Schutz gewährend: शर्म RV. 7, 60, 8.

गोपाष्टमी (गोप + अष्टमी) f. der 8te Tag in der lichten Hälfte des
Monats Kārttika, an welchem Kṛṣṇa (गोप) von einem Hüter der
Kälber zu einem der Kühe erhoben wurde; an diesem Tage wird den
Kühen eine besondere Verehrung erwiesen. KŪRMA-P. im ÇKDr.

गोपित (गो + पित) n. Kuhgalle, woraus das गोरोचना, रोचना oder
रोचनी genannte gelbe Pigment angeblich gewonnen wird, PĀṆĀT. I.
107. Daher = रोचना TRIK. 3, 3, 256. Auripigment H. 1039, Sch.

गोपिन् (von 1. गुप्) 1) adj. behütend, beschützend. — 2) f. गोपिनी Ich-
nocarpus frutescens R. Br. ÇABDAK. im ÇKDr. Vgl. गोपी, गोपिका.

गोपिल (wie eben) gaṇa सख्यादि zu P. 4, 2, 80. adj. behütend, bewa-
chend, schützend UNĀDIVR. im SĀṆKHSIPTAS. ÇKDr.

गोपिष्ठ (von गोप) superlat. zu गोप्त्र ÇAT. Br. 2, 2, 2, 3, 4, 1.

गोपीचन्दन (गोपी + च^०) n. weisser Lehm, der aus Dvārakā kommen
soll und mit dem sich die Verehrer des Viṣṇu das Gesicht einschmie-
ren, WILS. eine Art Sandelholz nach WILKINS bei HAUGHT. (die voran-
geh. Bed. hat nach HAUGHT. das beng. गोपीमाटी d. i. गोपीमृत्तिका). गो-
पीचन्दनोपनिषद् f. Titel einer Upanishad COLEBR. Misc. Ess. I, 113.
Ind. St. 1, 250.

गोपोत (गो Kūh + पीत gelb) m. Bez. einer der 4 ominösen Buch-
stelzen: कृत्वा गले ऽस्य विन्दुः सितकरदातः स रित्कद्रिक्तः । पीतो गो-
पीत इति लेशकरः खञ्जनो दृष्टः ॥ VARĀH. BRH. S. 44 (43), 8.

1. गोपीर्थ (गो + पीथ von पा schützen) UP. 2, 9. m. Schutz UNĀDIVR.
im SĀṆKHSIPTAS. ÇKDr. RV. 5, 65, 6. यो वो गोपीथे न भूयस्य वेद 10, 35.
14, 77, 7. AV. 5, 9, 7. उपहृते मे गोपा उपहृते गोपीथः 16, 2, 3. प्राणानां
गोपीथाय TBa. 1, 1, 5, 7. TS. 2, 3, 1, 7. 6, 2, 6. 6, 6. गोपीथाय जगत्सृष्टेः